A°. 1842. N°. 85.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 18 JULIJ.

SCHUTTERIJ.

PUBLICATIE.

Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de Commissie, volgens art. 15 der Wet op de Schutterijen, van den 11. April 1827, benoemd tot het onderzoeken van, en beslissen omtrent de redenen van vrijstelling en uitsluiting, zal vaceren op het Raadhuis dezer Stad, op *Donderdag den 21. Julij aanstaande, 's namiddags ten vijf ure.*

En worden diensvolgens opgeroepen:

1°. Alle de zoodanigen, welke aan de loting van dit jaar deel genomen hebben.

2°. Degenen, die sedert de vorige inschrijving alhier zijn komen wonen, en geboren zijn in de jaren 1808 tot 1816 ingesloten.

3°. Zij, die ambtshalve zijn ingeschreven, en *eenige redenen tot vrijstelling vermeenen te hebben.*

4°. Degenen die, na hunne indienststelling bij de Schutterij, *regt op vrijstelling hebben verkregen;* — alsmede die bij het Bataillon om ligchaamsgebreken tijdelijk zijn vrijgesteld, en

5°. Degenen die volgens §. L. en M. der Wet, als tot de Nacht- of Brandwacht behoorende, lijf- of huisbedienden zijnde of bedeeld wordende, vrijstelling kunnen erlangen.

Om zich voor gemelde Commissie, op bovengemelden dag, al ware het dat bij dezelve geen oproeping-biljet was ontvangen, te sisteren, ten einde over derzelver reclame uitspraak worde gedaan; terwijl zij, die alsdan niet compareren, geacht zullen worden geene redenen tot vrijstelling te hebben, en mitsdien, overeenkomstig art. 16 van Zijner Majesteits besluit, van den 28. Junij 1828, voor zoo verre zij dienstpligtige Nummers getrokken hebben, bij de Schutterij zullen worden ingelijfd.

Aldus gedaan en gearresteerd, bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 11. Julij 1842.

J. G. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

NEDERLANDEN.

LEYDEN, 17 Julij.

Vervolg van het verslag, gedaan door de Gedeputeerde Staten, aan de Staten der Provincie Zuid-Holland, in derzelver gewone vergadering, gehouden te 's Gravenhage, op Dingsdag den 5den Julij 1842:

Andere onderwerpen van inwendig burgerlijk beheer en Politie, zoo als: bevolking, levensmiddelen, begraafplaatsen, brandbluschmiddelen, middelen van vervoer, en dergelijke. — Het onderwerp der begraafplaatsen en begraafregten geeft ons geene aanleiding tot bedenkingen. Wij bepalen ons tot de mededeeling, dat aan eenige bij Roomsch-Katholijke Gemeenten der Waddinxveen, Alphen en elders, gerezen bezwaren over de heffing van regten voor op derzelver parochiale begraafplaatsen ter aarde bestelde lijken, ten behoeve van de burgerlijke begraafplaatsen, bij Koninglijke besluiten is te gemoet gekomen, met bepaling, dat dien onverminderd het beheer, de politie en het toezigt over de bedoelde parochiale of bijzondere begraafplaatsen der Roomsch-Katholijken zullen zijn en blijven opgedragen aan de zorg van de Plaatselijke Besturen, onder welke Gemeenten die begraafplaatsen gelegen zijn.

Aangaande de toekomstige regeling [illegible] ... behoudens een naauwkeurig toezigt op de hoedanigheid en het gewigt van het brood, niet geheel zou kunnen worden afgeschaft, zijn nog overwegingen bij het Algemeen Bestuur aanhangig. — Eene door Zijne Majesteit bepaalde wijziging in het reglement op de botervaten zal aan U Edel Groot Achtbare worden kenbaar gemaakt.

Ten aanzien van de prijzen der levensmiddelen, het maten- en gewigtenstel, het toezigt op reinheid en verlichting, de strandvonderij-zaken, alsmede de jagt en visscherijen, hebben wij niets bijzonders aan UEd. Groot Achtb. mede te deelen. — Alleen moge tot herinnering strekken, dat, volgens Zijner Majs. besluit van 13 Mei ll., n°. 68, de drie Hoofdbedieners van de jagt vervangen zijn door één Inspecteur, waartoe aangesteld is de heer *A. H. Vertter van Wulverhorst*, Houtvester in het 1ste houtvester-district van Zuid-Holland.

Met opzigt tot den staat der brandbluschmiddelen valt slechts op te merken, dat die over het algemeen zeer voldoende is; terwijl de gemeenten [illegible]wijk, Zwijndrecht en Meerdervoort, van zoodanige middelen zijn voorzien geworden, en er verbeteringen in de bestaande brandreglementen of nieuwe reglementen gearresteerd zijn voor de steden en landelijke gemeenten Schiedam, Rotterdam, Woerden, Vlaardingen, Strijen en Nieuw-[illegible].

Wij gelooven wij hier te mogen opteekenen, dat, ofschoon geene bijzondere zware en algemeene rampen ons gewest in den verloopen jaarkring hebben getroffen, evenwel het droevig ongeluk, op den 18den Julij 1841, aan de stoomboot van Rotterdam op Gouda door het springen van den ketel overkomen, onder anderen het verlies van twee menschenlevens heeft ten gevolge gehad, alsmede, dat aan een 46tal aan het Provinciaal Gouvernement opgegeven branden, die gelukkig niet zeer belangrijk waren, velen in het arrondissement Dordrecht hebben plaats gehad en eenigen aan kwaadwilligheid werden toegeschreven; — uit welken hoofde de Officier van Justitie daarop is indachtig gemaakt.

Onder de steeds vermenigvuldigende middelen van vervoer schijnt eene bijzondere melding te verdienen de door het algemeen bestuur bekrachtigde stoombootdienst tusschen Middelharnis, Rotterdam en Dordrecht. — [illegible] onze dispositie van [illegible] Augustus 1841 (*Provinciaal blad* N°. 71), [illegible] vergund de aanleiding der plaatselijke besturen te moeten vestigen [illegible] Zijner Maj. besluit van 31 Julij 1841 (*Staatsblad* N°. 26), en op de daartoe betrekkelijke van den Minister van Financiën, houdende bepalingen omtrent het verwerven van concessie tot het aanleggen van stoomtuigen, waardoor in eene sedert lang gevoelde behoefte is voorzien.

Waterstaat, Wegen, enz. — Aan de verzorging der provincie, met opzigt tot dijken, wegen en andere waterstaatsaangelegenheden, zijn de gewone belangrijke sommen ten koste gelegd. — Alle verdere benoodigde [illegible] wordende inlichtingen, ook vooral betrekkelijk buitengewone [illegible]; zullen UEd. Groot Achtbaren erlangen uit de gedrukte jaarstaten [illegible] te bieden begrooting voor 1843.

[illegible] zich de rivieren in den afgeloopen winter op verschillende plaatsen [illegible] het ijs hadden vastgezet, zijn dezelve echter alle zonder gevaar [illegible], en was de waterstand bij die gelegenheid in Zuid-Holland [illegible], zoodat zich, op de rivier de Lek, het buitengewoon zeldzame [illegible] heeft vertoond, dat het water van den Zederik, te Ameide, [illegible] die rivier kon ontlasten.

In de maand April ll., waren de rivieren sterk opgezwollen, doch deze [illegible]heid heeft in ons gewest weinig schade aangerigt.

Door de menigvuldige regens van het jaar 1841, welke, blijkens de waarnemingen op den huize Zwanenburg, die van andere jaren verre te boven gaan, en door gebrek aan molenwind, als ook door het missen van de natuurlijke uitloozing der boezems op het Y, de Noordzee en de Maas, zijn de polders in de meeste Hoogheemraadschappen aanmerkelijk met overtollig water bezwaard geworden.

Niet alleen de polders, maar ook de droogmakerijen van Delfland, Schieland en Rijnland, hebben daardoor veel geleden, zoodat het wintergewas hier en daar is verdronken: — bijzonder hebben in deze onheilen gedeeld de droogmakerijen van Schieland, met name de Bleiswijksche droogmakerij, en de droogmakerijen van Rijnland, ten zuiden van den Rijn, waarvan eenige met schuiten van dijk tot dijk konden bevaren worden.

Hoewel door deze ongelukkige omstandigheden veel wintergewas is verloren geraakt, heeft de natuur in het voorjaar de zaken hersteld, door gedurige oostenwinden en droogte, zoodat, in het algemeen, het vee op den gewonen tijd is ingeschaard.

De verbetering aan het Katwijksche kanaal, ten gevolge van de droogmaking van het Haarlemmermeer, heeft in het voorjaar veel goeds gesticht en Rijnland krachtdadig geholpen in het loozen van het boezemwater op de Noordzee.

De gesteldheid der rivieren is overigens dezelfde gebleven; de droogten zijn niet verergerd.

De zeeweringen hebben weinig geleden door zware stormen; evenwel is het strand, aan de zijde van het nieuwe werk op Goedereede, door de verandering der stroomen veel verlaagd, zoodat het noodig is geworden dit strand door twee steenen hoofden te beveiligen.

Insgelijks werd door verandering der stroomen in het Haringvliet, bij *Hellevoetsluis*, de oever van die rivier bij *Stellendam* ten sterkste door dezelve aangevallen, zoodat men nog in dit jaar genoodzaakt zal zijn, kostbare zinkwerken aldaar aan te leggen, om den dijk van den Eendrachtpolder te behouden; — de plotselinge rijzing der rijsmaterialen zal deze buitendien kostbare oeverbeveiliging nog duurder maken.

De ingelanden zullen zelve in de eerste behoeften voorzien, terwijl, wanneer het kwaad onverhoopt mogt toenemen, daartoe buitengewone hulp van het Rijk en de Provincie zal worden ingeroepen.

De kanalen en sluizen zijn in den besten toestand, en vorderen alleen het gewoon onderhoud.

Aan de sluis en de haven der stad *Schoonhoven* echter, zullen, gelijk UEd. Groot Achtbaren niet onbekend is, buitengewone herstellingen benoodigd zijn, waaromtrent wij ons gedragen aan de afzonderlijke voordragt, welke wij de eer zullen hebben UEd. Groot Achtb. in de tegenwoordige vergadering aan te bieden.

Door het kanaal van *Voorne* zijn in 1841 binnengekomen 1340 en uitgevaren 1032, dus te zamen gepasseerd 2372 zeeschepen; zijnde 118 minder dan in het jaar 1840.

Tot en met den 30sten April van dit jaar, zijn door het genoemde kanaal gepasseerd 520 zeeschepen.

De droogmakerij van den Zuidplas heeft, in den laatsten winter, gedeeld in den ongunstigen toestand van het weder; evenwel is dezelve in beteren staat geweest dan de omringende droogmakerijen van Rijnland en Schieland, waartoe het stoomgemaal heeft medegewerkt.

In de lage gedeelten des polders is het wintergewas verloren geraakt, doch op de hooge en middelbare landen groeit het graan welig en belooft een goeden oogst.

Na de veiling des loopenden jaars van ongeveer een derde der landen, en met hetgeen in het vorige jaar is verkocht geworden, zal de polder voor twee derde gedeelten aan andere eigenaren zijn overgedragen; blijvende er dus nog een derde over, om in 1843 verkocht te worden.

Betreffende de droogmaking van het Haarlemmermeer, valt op te merken, dat de bedijking en ringvaart van dezelve, op alle punten met kracht werd voortgezet, en dat waarschijnlijk, in het tegenwoordige werksaisoen, de bedijking zoowel aan de oost- als westzijde zal worden afgemaakt, met uitzondering van een gedeelte dijk- en ringvaart.

Wat aangaat de droogmaking van het Haarlemmermeer is men op eenige punten begonnen de plemdijken te maken tot sluiting der gaten bij het Nieuwe Meer en aan de Kaag; de overige openingen kunnen dan eerst gesloten worden, wanneer de ringvaart over het geheel zal zijn afgemaakt, om de scheepvaart op het Meer vóór dien tijd niet te belemmeren. De projecten voor het stoomgemaal te Spaarendam, werden opgemaakt, en de contracten zijn gesloten voor het leveren van het daartoe noodige stoomwerktuig op eene der inlandsche fabrieken. Er worden ontwerpen gemaakt, tot het daarstellen van eene groote stoommachine voor pompen, ten einde voorloopig te dienen tot proeven; dezelve zal gebouwd worden in den omtrek van het Kagermeer. Men gaat voort met het verbeteren van het Katwijksche kanaal. Het jaagpad langs het Spaarne wordt voltooid, en deze rivier is ten behoeve der scheepvaart verdiept, in verband met de droogmaking van het Haarlemmermeer. Het ontwerp tot verbetering van den Goudschen Yssel is aanhangig. De wegenverbetering in den Hoekschen Waard is voltooid. Al de groote wegen in de provinciën zijn in behoorlijken staat van onderhoud. De bruggen van den ijzeren-spoorweg van Amsterdam naar Rotterdam, tusschen de laatste stad en Leiden, zijn onder handen; men voedt de hoop, dat deze weg met het einde van dit jaar tot de stad Leiden zal in gereedheid komen. Een voorlang verkregen octrooi ter verveening van eenige landen in de Lisse en Bleiswijksche polders, benoorden 's Gravenweg onder Schieland, is in werking gebragt.

Geldmiddelen. — Ten dien aanzien wordt te kennen gegeven, dat de voortreffelijke gezindheid der ingezetenen in het vrij, gewillig en stiptelijk dragen der Staats- en andere belastingen op nieuw gebleken is, dat ongetwijfeld de druk der tijden, werkeloosheid en hooge uitgaven, hier en daar een nadeeligen invloed uitoefenen; maar het tevens in het oog valt, dat de bevolking over het algemeen, de ware oorzaken van die ongunstige verschijnselen weet te onderkennen, en zij nog geenszins wankelt in haar vertrouwen op de geneigdheid der Hooge Regering tot echte bezuiniging, doeltreffende vereenvoudiging en milde bevordering van algemeene welvaart, in één woord tot wezentlijken vooruitgang, overeenkomstig den geest des tijds en den toestand van andere natiën. Aangaande het finantiewezen der provincie en der Zuid-Hollandsche steden en landelijke gemeenten kan men, wat het ordelijk beheer betreft, een allezins loffelijk getuigenis geven. De plaatselijke begrootingen, rekeningen, omslagen, enz., zijn, op zeer enkele uitzonderingen na, tijdig afgezonden en afgedaan. Gedeputeerde Staten blijven de ver-

eeniging van dorpjes of gehuchten met naburige gemeenten, wenschelijk achten. De treurige toestand van Delftshaven is een onderwerp en overweging bij het algemeen bestuur. Ook de verachting van Brielle en Hellevoetsluis, voornamelijk door vermindering van het garnizoen, is bij dat bestuur genoegzaam bekend.

Eeredienst, Onderwijs, Kunsten en *Wetenschappen.* — Ten dien aanzien, wordt in het verslag, onder anderen, gezegd, dat in weerwil van de moeijelijkheden, welke dikwerf aan het verkrijgen van de noodige fondsen ter verzekering van de publieke dienst in den wegstaan, men toch de aangename verzekering geven kan, dat niet alleen voor de stoffelijke belangen van dit gewest, maar ook voor de verbetering van den verstandelijken en zedelijken toestand der ingezetenen met ijver en veelal ombekrompen wordt zorg gedragen. Kerken en scholen, pastorijen en onderwijzers woningen, zijn uit bijdragen van het rijk, de provincie, de gemeente, en uit andere fondsen, opgebouwd of hersteld, en ook onderwijzers, die zulks behoefden en verdienden, werden door toelagen van land of gewest ondersteund, of van nieuwe schoolmeubelen voorzien of, na veeljarige trouwe vervulling van hunne betrekking, door eenig geschenk aangeboedigd.

„Erkentelijk voor de aangenomen milde beginselen, omtrent de godsdienstige denkwijze en belangen der ingezetenen, zullen, UE. G. A. voorzeker met ons prijs stellen op het eerbiedigen van elke zuiver kerkelijke verordening, van elk leerstellig begrip, zoo wel als op het te keer gaan der aanmatigingen van alle kerkelijk gezag, dat zich in zaken van zuiver burgerlijk beheer tracht te doen gelden.

„Inzonderheid vermeenen wij dezen regel op de aangelegenheden van het onderwijs te mogen toepassen. Het besluit des Konings van 2 Januarij ll. N°. 61, is zoo verre mogelijk in werking gebragt. Omtrent de nadere regeling of bevestiging der schooldistricten en het benoemen van honoraire leden der Provinciale Commissie van onderwijs ziet men Zijner Maj. beslissing te gemoet op de voordragt van Gedeputeerde Staten van 25 Maart ll.

„Hoewel het verlangen naar eene nieuwe wetgeving tot regeling van het hooger, middelbaar en lager onderwijs, in onderling verband, zoo het schijnt, nog niet is kunnen bevredigd worden, doet het Gedeputeerde Staten toch genoegen UE. G. A. de verzekering te kunnen geven, dat aan de bestaande en door gemein besluit eenigermate aangevulde verordeningen behoorlijk de hand wordt gehouden, en dat, naar onze overtuiging, de provincie Zuid-Holland in de behartiging van de gewigtigste belangen der menschheid (de godsdienstige en wetenschappelijke opleiding der toekomstige staatsburgers) bij geene andere behoeft achter te staan.

„Met heeren Curatoren der Hoogeschool te Leiden mag men zich steeds verheugen over den bloei en luister dier Vaderlandsche instelling, waaraan zoo vele roemrijke herinneringen zijn verbonden; over de ijverige pogingen der Hoogleeraren tot vorming van nuttige leden voor de maatschappij en over de wijze, waarop de Studenten, die van het gewigt hunner studien en van het oogmerk van hun verblijf aan deze Hoogeschool doordrongen zijn, daaraan wordt beantwoord. Het getal der Studenten bedroeg op den 31 December 1841: in de faculteit der Godgeleerdheid 126, Wis- en Natuurkunde 9, Wijsbegeerte en Letteren 53, Medicijnen 208 en Regtsgeleerdheid 282, te zamen 678; onder welk getal echter zijn begrepen 178 Studenten, die zich slechts tot het afleggen van hunne examina te Leiden hebben laten inschrijven, doch aan de onderscheidene Atheneа studeren. De Akademische verzamelingen en kabinetten zijn in voldoenden staat. De Directeuren maken van dezelve steeds een doeltreffend gebruik, ten nutte der wetenschappen en der studerende jeugd."

Er wordt veel goeds gezegd van de bestaande Latijnsche en middelbare scholen. In het gebied van kunst en wetenschap is weinig verandering te bespeuren.

Handel- en Scheepvaart. — Deze berigten luiden minder gunstig; ofschoon eenige omstandigheden — wordt in het verslag gezegd — die tot de kwijning van den handel bijdragen, plaatselijk kunnen genoemd worden, zijn toch de meesten van algemeenen aard. Van daar dat hetzelfde verschijnsel zich in bijna alle commerciële Staten vertoont, en in de voornaamste (Engeland en Amerika) nog veel drukkender dan in Nederland wordt gevoeld. Bijna alle takken van algemeenen handel bevinden zich in eenen verontrusten staat van spanning. De gebeurtenissen in China en Engelsch-Indië, de gevolgen der kolossale veilingen van de Nederlandsche Handel-Maatschappij en de overdrevene ondernemingen, waartoe het crediet-stelsel verlokt, zijn niet geschikt om de uitzigten in de toekomst te verbeteren. Nogtans heeft de bezadigheid, welke den Nederlandschen koopman kenmerkt, hem meer dan de buitenlander voor overdrijving behoed, en vonden vele tusschen-personen nog werkzaamheid en sommigen zelfs een ruim bestaan, ook dan wanneer de eerste handelaars zelven, bij veel arbeid, eene karige belooning verwierven, of meer of min gevoelige verliezen ondergingen. Van de invoeren waren die van Nederlandsch Indië weder de aanzienlijkste.

(*Vervolg en slot hierna.*)

— Uit 's Gravenhage meldt men van den 15den dezer:

Bij besluit van den 14den dezer n°. 61, heeft Zijne Maj. benoemd bij het corps Ingenieurs van den waterstaat: tot Hoofd-Ingenieurs der 2de klasse, de Ingenieurs der 1ste klasse *A. de Geus* en *J. W. Conrad*; tot Ingenieurs der 1ste klasse, de Ingenieurs der 2de klasse *D. J. Storm Buysing* en *J. G. van Gendt*; tot Ingenieurs der 2de klasse, de aspiranten-Ingenieurs *B. P. G. van Diggelen* en *A. B. Mentz*; tot aspiranten-Ingenieurs, de kadets voor den waterstaat bij de Koninglijke militaire akademie *J. G. W. Fynje*, *J. Strootman*, *A. C. Reuther* en *A. A. J. Ledeboer*.

Voorts heeft Zijne Maj. aan de Ingenieurs der 1ste klasse *K. Schraver* en *G. J. Dibbets* verleend den titulairen rang van Hoofd-Ingenieur van den waterstaat.

— Zijne Maj. heeft het bestaan van afgescheidene gemeenten te Dedemsvaart en Joure, in Overijssel en Vriesland, goedgekeurd.

— Gisteren-morgen heeft de Graaf van Nassau weder een aantal personen ten gehoor toegelaten, waaronder al de Ministers van Zijne Maj. Koning *Willem II.*

Gisteren middag is er groot familie-diner in het paleis in het Noordeinde gehouden. Na het diner zijn de Graaf en de Gravin in een open rijtuig uitgereden.

Men verzekert, dat het verblijf van den Graaf alhier slechts van korten duur zal wezen.

Ook Z. K. H. prins *Alexander* is thans van Soestdijk in deze Residentie teruggekeerd.

— Het is bekend dat in de laatstelijk gehouden zitting van de Staten der provincien ontvangen is eene missive van Zijne Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij het gevoelen dier vergaderingen, ten aanzien van verschillende punten, tot het stem- en kiesregt in verband staande, is gevraagd. In de vergadering der Staten van Zuid-Holland hebben, naar men verneemt, onderscheiden leden doen opmerken, dat deze circulaire niet van zoodanigen aard was, als door de grondwet wierd gevorderd, daar zij eenvoudig van den Minister afkomstig was, zonder dat daarbij van 's Konings verlangen gewag gemaakt werd. Andere leden hebben beweerd dat, na de herziening der grondwet, de Ministers verantwoordelijk waren, en dat zij het regt hadden, op zich zelven, op dergelijke wijze, zich tot de Provinciale Staten te wenden. Dat laatste gevoelen heeft echter niet gezegevierd en er werd integendeel besloten, dat men aan Zijne Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken de redenen zou kenbaar maken, die de Staten verhinderden zijne aanschrijving in naauwgezette overweging te nemen. Middelerwijl had eene bezending uit de Staten de eer bij Zijne Maj. den Koning ten gehoore te worden toegelaten. Onder de door Hoogstdenzelve met de bezending behandelde onderwerpen behoorde ook dat der ministeriële missive. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft van zijne zijde aan de Staten eene tweede missive doen toekomen, waarbij de misslag, dien men meende dat bij de eerste was begaan, hersteld werd. Op deze wijze zijn de Provinciale Staten thans grondwettig verpligt geworden hun gevoelen te doen kennen over het vraagstuk der verkiezingen, hetwelk tot zoo vele uiteenloopende beschouwingen aanleiding geeft. Daar dit advies aandachtige overwegingen vereischt, verwacht men dat de Staten eene buitengewone bijeenkomst zullen houden.

— Het noodlottige berigt van het overlijden van Z. K. H. den Hertog *van Orleans* heeft ook in deze residentie een' zeer treurigen indruk te weeg gebragt. Het maakt het onderwerp van alle gesprekken uit, en ieder neemt het grootste deel in de ramp, die Frankrijk en deszelfs stamhuis getroffen heeft. Ons Hof is diep bewogen met deze verschrikkelijke gebeurtenis.

— Als Consul van Oldenburg is te Amsterdam erkend de heer *W. G. van Kempen.*

— Te Baarne is den 10den dezer overleden *Grietje Veldhuijzen*, weduwe van *Willem van den Hoek*, in den ouderdom van bijna 75 jaren. Zij was moeder, schoonmoeder, grootmoeder en overgrootmoeder van 79, nog in leven, zijnde kinderen.

— De Staten van Vriesland hebben benoemd als leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in stede van de heeren *Binkes* en *van Welderen Rengers*, de heeren Jhr. *Vegilin van Claerbergen*, Grietman van Haskerland, en *S. Brouwer*, Oud-Hoogleeraar te Groningen. Beide de aftredende leden hadden te kennen gegeven, dat zij niet weder als leden der Tweede Kamer verlangden te worden verkozen.

RUSLAND.

Uit Petersburg wordt van 28 Junij gemeld, dat Zijne Maj. de Keizer Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden benoemd had tot Commandant van he Russische linieschip *Asof.* Zijne Maj. zou den Prins zelf installeeren.

De equipages der Nederlandsche schepen worden te Petersburg op eene bijzonder beleefde wijze behandeld en tot bezigtiging van alle publieke gebouwen toegelaten. Zijne Maj. de Keizer had eene order uitgegeven, aan welke men die vriendelijke behandeling te danken had.

— Uit Wallachije, Montenegro, Bosnie en Macedonie komen berigten in, welke van de ongunstige gezindheid der burgers in die gewesten getuigen.

DUITSCHLAND.

In de *Pruissische Staats-Courant* vindt men het volgend rescript des Konings aan den Minister der Geestelijke aangelegenheden:

„Ik zend u hiernevens een schrijven van den Primas van Engeland, Aartsbisschop van Canterbury, hetwelk zijne bepaalde voorstellen behelst omtrent de betrekking van den Bisschop der vereenigde kerk van Engeland en Ierland in Jerusalem tot de Duitsche gemeenten van de Protestantsche gezindheid in Palaestina, welke zich aan het regtsgebied van dien Bisschop wenschen te onderwerpen. Gij zult daaruit zien, dat genoemde Prelaat aan de gemeenten der Duitsch-Protestantsche gezindheid in Palaestina de bescherming en de herderlijke zorg van den Engelschen Bisschop te Jerusalem toezegt, zonder andere voorwaarden te stellen, dan de zoodanige, welke de uitoefening der bescherming noodzakelijk maakt. Eene openbaarmaking van die voorstellen zal het best geschikt zijn, om de verkeerde denkbeelden van welmeenenden weg te nemen, en de opzettelijke verdraaijingen en lasteringen van kwalijkgezinden onschadelijk te maken. Ofschoon er ook tot dus verre nog geene Duitsch-Evangelische gemeenten in Palaestina aanwezig zijn, maar de vorming derzelven onder invloed der tegenwoordige gunstige omstandigheden nog te gemoet gezien wordt, zullen toch nu reeds Candidaten van de Duitsch-Protestantsche kerk, welken de toenemende belangstelling in de zendingen tot bekeering der Joden naar Palaestina voert, het zeer wenschelijk achten, om van de [illegible] Aartsbisschop van Canterburij gebruik te maken, zich onder de bescherming van den Bisschop der vereenigde kerk van Engeland en Ierland in Jerusalem te stellen, en daardoor aan hunne werkzaamheid een ruimer veld en eene heilrijkere uitkomst te verzekeren. Ik ben gaarne bereid, om zulke Candidaten, wanneer zij door de bevoegde overheid onderzocht en geschikt bevonden zijn, en inzonderheid wanneer zij vooraf van hunne vastheid in het geloof naar de leerbegrippen der Augsburgsche geloofsbelijdenis bewijzen gegeven hebben, op eene gepaste wijze te ondersteunen en noodig u uit om mij zulke personen voor te dragen."

De door den Aartsbisschop gedane voorstellen zullen wij in ons volgend nommer mededeelen.

— Van de Italiaansche grenzen wordt geschreven, dat in het begin van deze maand, de Christenbewoners te Mantua tegen de aldaar wonende Israëliten eenen opstand begonnen hebben, waardoor verscheiden menschen het leven hebben verloren. Het gemeen, eens opgeruid zijnde, had niets ontzien, viel zelfs de soldaten aan en ontwapende dezelve. Onderscheidene huizen van Israëliten zijn onder den voet gehaald. Het oproer heeft drie dagen geduurd en kon niet eer gestild worden, voordat er een genoegzaam aantal soldaten uit Verona was aangerukt.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN 13 Julij. Den 12den heeft de Minister *Peel* in het Huis der Gemeente vrijheid verkregen, om in dit huis eene bill te mogen inbrengen, welke de verdere bescherming van H. Ms. persoon ten doel heeft. Bedoelde bill, welke hoofdzakelijk de bepaling inhoudt, dat voortaan alle daden van geweldenarij tegen Hare Maj., waarin dezelve ook bestaan mogen, en uitsluitend de verontrusting van Hare Maj. of de stoornis van de publieke rust beoogen, behalve met eene zevenjarige ballingschap, ook met eene [illegible] lijfstraffelijke kastijding zullen gestraft worden, is vervolgens door Sir [illegible] onmiddellijk ter tafel gelegd en, na voor de eerste en tweede maal achtervolgend gelezen te zijn, het nader in comité overwegen van dezelve op den avond (Woensdag) bepaald.

— Berigten uit Lissabon tot den [illegible] dezer houden in, dat [illegible] het handelstraktaat en dat betreffende de afschaffing van den slavenhandel door de Portugesche en Britsche gevolmagtigden onderteekend zijn. Ook blijkt nog uit deze berigten, dat de bijeenkomst van de nieuwe Cortes door Hare Portugesche Maj. op den 10 in persoon zal geopend worden, en dat, naar waarschijnlijkheid kort daarna, de Hertog *van Palmella* op nieuw als Minister van Buitenlandsche Zaken in het Portugesche Kabinet zal optreden.

FRANKRIJK.

PARIJS den 15 Julij. Een droevige tijding heeft zich gisteren [illegible] het buitenland verspreid, welke door nadere berigten maar al te [illegible] bevonden, namelijk het overlijden van den Hertog *van Orleans*, [illegible] van *Lodewijk Philips* op den troon van Frankrijk. De oorzaak van [illegible] dood is een val, welken hij den 13den des middags uit een rijtuig [illegible] mede hij van Villiers naar Neuilly ging, om vervolgens naar St. [illegible] vertrekken, en waarvan de paarden te Sablonville op hol geraakt [illegible] heeft. Toen de Hertog zag dat de postillon de paarden niet meer [illegible] was, is uit het rijtuig gesprongen, met het hoofd tegen de steenen [illegible] slagen en zonder bewustheid op weg blijven liggen. Dadelijk [illegible]

ingebragt en aldaar, ook op bevel van Zijne Maj. den Koning, welke met de Koningin spoedig van Neuilly gekomen waren, adergelaten, is hij wel bijgekomen, en koesterde men in het eerst de hoop, dat de val en de hem daardoor toegebragte wond niet gevaarlijk zou zijn; doch die hoop is spoedig verdwenen en in den namiddag van dienzelfden dag heeft hij reeds den geest gegeven.

De mare van zijnen dood heeft allen, die dezelve hoorden, zeer getroffen en heeft eenen achteruitgang der fondsen op de beurs te weeg gebragt; de Kamers zouden ten spoedigste bijeen worden geroepen, om in dezelve over een regentschap bij het eventueel overlijden van den Koning te beraadslagen; zoo men weet is de zoon van den overleden Hertog *van Orleans*, de *Graaf van Parijs*, nog een klein kind.

— Uit latere berigten ontleenen wij nog het volgende omtrent het treurig ongeval.

De Hertog is niet meer bij zijne bewustheid geweest. De Koning en Koningin zijn diep bedroefd, vooral ook daarom, omdat, indien de Hertog in zijn rijtuig had blijven zitten, hem geen ongeluk overkomen zou zijn, daar de postillon, die de paarden bereed, dezelve eenige oogenblikken daarna meester werd en tot den Prins terugkeerde. De Gemalin van den Hertog bevindt zich te Plombières om de baden te gebruiken; naar haar zijn twee broeders van den Hertog gegaan om haar met het sterfgeval van haar Gemaal bekend te maken. Ook zijne beide kinderen waren van Parijs afwezig. — Eenigen tijd na het overlijden van den Hertog is het lijk op een baar met een wit laken overdekt naar Neuilly gevoerd. De Koning, de Koningin en de geheele daar tegenwoordige Koninglijke familie, de Ministers enz., hebben hetzelve te voet naar Neuilly gevolgd. Het zal, na gebalsemd en in eene verlichte kapel ten toon gesteld te zijn geworden, in de eerste dagen van Augustus te Dreux begraven worden.

De Hertog *van Orleans* was 31 jaren, 10 maanden en 10 dagen oud, geboren te Palermo; hij laat twee zonen na, den *Graaf van Parijs*, geboren 24 Augustus 1838, en den *Hertog van Chartres*, geboren den 9den November 1840. In het *Journal des Débats* wordt het volgende van hem gezegd:

Hij was niet slechts een Prins van uitstekende volmaaktheid, kloek van vernuft, vast van verstand, van eenen moed, die elke proef konde doorstaan en wiens ziel zoo verheven was als zijn stand; hij was ook nog bovendien de beste der zonen, de teederste der echtgenooten, de hartelijkste broeder, en laat ons het, tot zijnen roem, verklaren, want in zoo hoogen rang is het iets roemwaardigs, hij was ook de getrouwste en warmste vriend. Het is derhalve niet slechts in deszelfs meest ernstige en meest verhevene belangen, het is ook in deszelfs dierbaarste betrekking, dat het Koninglijk gezin getroffen is geworden.

Het huis van den kruidenier *Lecordier*, waarin de Hertog den geest heeft gegeven, is door Zijne Maj. aangekocht, de winkel is gesloten, en men meent te weten, dat aan den bewoner van hetzelve een pensioen is toegezegd.

— Van de 451 bekend geworden verkiezingen, waren 262 voor de behoudende en 189 voor de oppositie partij; 49 der voormalige gedeputeerden der behoudende partij en 45 der oppositie zijn niet weder herkozen.

— Volgens Koninglijke ordonnantie zijn de Kamers tegen den 26sten dezer bijeen geroepen. Men meent, dat de Koning dezelve in persoon openen zal.

— Volgens eene opgaaf wordt de hoofdstad thans door de volgende troepen bezet; als: het 3de, 12de, 19de, 25ste, 40ste, 59ste en 68ste regiment van linie, het 3de en 20ste regiment ligte infanterie; vier compagniën veteranen, 3500 municipalen, 800 pompiers, het 5de regiment dragonders en het 7de lanciers; in de kampen voor de poorten van Parijs het 18de, 20ste, 35ste, 49ste, 50ste en 65ste regiment van linie, het 5de en 10de regiment infanterie, het 3de regiment artillerie en 6 compagniën soldaten der genie. Zoodat men ziet eene geheele armee, uit 22 à 24 regimenten zaamgesteld en 50,000 man effectief sterk. Parijs wordt daarenboven bemaakt door eene tweede armee, welke in garnizoenen, tien à vijftien uren van die stad verwijderd, gelegerd is.

— Het *Journal des Débats* bevat het volgende:

Den 10den is in de voorstad du Temple (te Parijs) de volgende misdaad gepleegd. Aldaar woonde een metselaar, *Colet* genaamd, oud 40 à 50 jaren, die, ofschoon vader van 6 kinderen zijnde, waarvan de oudste naauwelijks 8 jaren oud is, een slecht gedrag leidde: hij werkte weinig, dronk veel en was dikwijls beschonken, om welke reden hij veracht werd en minder werk kon bekomen. Zijne vrouw daarentegen, werkzaam en zuinig zijnde, was verpligt voor de menschen te wasschen en voor het huisgezin alleen te zorgen. Zij deed zulks met lust, zonder zich te beklagen, of te morren. Ongelukkiglijk werd hare braafheid miskend en zij, tot dank, door haren ondankbaren man mishandeld, vooral als hij beschonken was, en zulks was bijna dagelijks het geval. Dikwijls moesten alsdan de buren toeschieten, om de vrouw voor de wreedaardigste mishandelingen te bewaren. Sedert een jaar werkte *Colet* niet meer, maar dwong zijne ongelukkige vrouw hem geld te geven, om zich dagelijks te bezuipen. Vóór acht dagen zeide hij zijne vrouw: „*Waarlijk ik ben een ellendeling; ik maak u ongelukkig; dit moet een einde hebben. Geef mij geld, dan zal ik een pistool koopen, om mij dood te schieten.*" Zijne vrouw nam deze gelegenheid waar, om hem zijn gedrag onder de oogen te brengen en hem tot werken aan te zetten. Hij dwong haar, hem weder geld te geven, en kocht werkelijk een pistool; doch niet om zich voor het hoofd te schieten, waarmede hij de maatschappij eene dienst zou gedaan hebben. Den volgenden dag vertoonde hij dit moordtuig, en bedreigende er zijne vrouw mede. Gisteren namiddag kwam *Colet*, als naar gewoonte, beschonken te huis, en zeide aan zijne vrouw, dat zij haar laatste gebed kon doen. „*Uw uur is geslagen* — voer hij voort — *ik zal met je afrekenen.*" Hij leg nu het pistool, hetwelk met een kogel geladen was, op haar aan. De ongelukkige houdt hare hand voor het aangezigt, en het schot gaat af: de kogel gaat door hare hand en treft haar beneden het oog. Op dit schot, snellen eenige buren ter hulp van de vrouw toe, terwijl een Commissaris van Policie spoedig bij de hand is, om den dronkaard, die een moordenaar is geworden, onder een sterk geleide, als misdadiger weg te voeren. Een geneesheer heeft de wonde der vrouw dadelijk onderzocht, en niet doodelijk bevonden. De hand heeft den kogel gedeeltelijk afgeweerd; eenige vingers zullen moeten worden afgezet; zij is naar het hospitaal Saint-Louis gevoerd.

MENGELINGEN.

OVER HET KARAKTER DER MANNEN VAN DE ENGELSCHE REVOLUTIE VAN 1640.

Voor eenen opregten en billijken historieschrijver, is *Cromwell* niet de held zijner eigene geschiedenis. *Cromwell* heeft een mededinger, wiens gelukkig of ongelukkig lot meer de ziel des lezers aandoet dan gewonnen veldslagen, listen of daden van geweld; die mededinger is de vrijheid; de vrijheid, reeds vol van leven in het hart der krachtige mannen, terwijl *Cromwell* nog niets was; de vrijheid, grooter dan *Cromwell* met al deszelfs magt, zelfs wanneer hij haar verslagen en stervende onder zich houdt.

Velen hebben de daden van *Cromwell* weinig of niet nagegaan, en toch beweert men algemeen dat *Cromwell* groot is. Men moet slechts eenig gevoel hebben om te ontdekken waaruit deze gevestigde opinie voortspruit. Ten tijde toen de Brit *Sidney*, elken dag zijns levens *Cromwell* een tiran noemde, en overeenkomstig deze herhaalde verwensching handelde, in dien tijd begroette de Fransche Minister *Mazarin* hem als het licht der eeuw; en sprak de Koning van Frankrijk, *Lodewyk XIV*, deszelfs Gezanten met ontblooten hoofde aan. Dit oordeel van *Sidney* is voor deze groote autoriteiten verdwenen. Wat is inderdaad een *oproerling* tegenover twee *staatsmannen*? van welk gewigt kan de rede zijn van hem die slechts voor de vrijheid heeft weten te sterven, tegenover die van hen, welke lang hebben weten te regeren? *Sidney* heeft, wel is waar tot bevestiging van zijn oordeel over *Cromwell*, het geweten van het Engelsche volk, door tien jaren opstand kenbaar geworden. Maar *Lodewyk XIV* en *Mazarin* hebben voor zich *Christina* van Zweden, die *Cromwell* bewonderde omdat hij het Parlement uiteen gejaagd had; den Koning van Portugal, die hem teederlijk zijnen broeder noemde; den Koning van Spanje, die hem uitnoodigde zich tot Koning te verheffen, en daartoe zijne hulp aanbood; en den Prins *van Conti*, die van *Richard*, *Cromwell's* zoon, als van den lafhartigsten der mannen sprak, omdat hij slechts burger had weten te zijn.

Het is geene tegenstrijdigheid, te zeggen, dat de begoocheling, welke zich aan den naam van *Cromwell* hecht, bij hen die slechts zijnen naam kennen, alleen het werk der Koningsgezinden is. *Clarendon*, die gedurende de geheele revolutie van Engeland was verwijderd geweest, bewondert, met *Karel II* terugkomende, de vernietiging der vrijheid, de verslagenheid der gemoederen, de gemakkelijke gehoorzaamheid, de buitensporigheid der belastingen en van het leger; en, met dit denkbeeld, verheft hij, in een boek voor den Koning geschreven, de groote dingen, welke de overweldiger heeft gedaan. De dichter *Cowley*, die bij het daarstellen dezer groote zaken tegenwoordig was geweest, en er zijn deel in gedragen had, is er niet zoo verheugd over als *Clarendon*; wanneer hij van den *Protector* wil spreken, vloeijen alleen deze sombere woorden uit zijne pen: „Die man spotte met ons lijden." De naam van den held van *Mazarin* is gedurende zijn leven zeer aan de hoven, maar weinig bij de natiën genoemd geworden. De Franschen waren geene natie toen, maar Nederland was er eene, en men kan in onze werken van dien tijd zien, wat men hier over den vernietiger der Engelsche vrijheid dacht.

Men bemint de vrijheid, men zoekt dezelve, en de naam van hen die dezelve hebben bemind, die dezelve gezocht hebben, zijn velen zoo vreemd alsof zij nimmer hadden bestaan. Hoe vele kennen *Ludlow*, *Harrison*, *Vanes*, *Haslerig*, en zelfs den grooten *Sidney*? Men kan die vreemde namen naauwelijks uitspreken, maar de kinderen leeren den naam van den protector *Cromwell* stamelen. De Galliër had het wel gezegd: „Het ongeluk vervolgt den verslagenen!" De menschelijke opinie is dikwijls de zaak der menschelijkheid zelve ontrouw. Tegenover den overwinnaar eener revolutie, wanneer het slagveld geruimd is, wanneer de zegevierende de eenige is, die nog staat en zich vertoont, bepaalt zich de herinnering aan deze groote nederlaag weldra bij ons tot eenige teleurgestelde verwachtingen, eenige vervlogene hersenschimmen. Ons belang dat zich altijd aan eenig degelijk wezen wil hechten, trekt zich zonder moeite van deze metaphysische voorwerpen af, en geeft zich, bij gebrek aan voedsel, aan het geluk van den verwinnaar over, aan het geluk van onzen eigen vijand. Wij genieten zijne vreugde; wij mengen onze stem bij de toejuichingen, welke onze nietigheid verkondigen. Zoo is de rampzalige vervoering der menschelijke gevoeligheid.

Waarom spreekt men niet van *Bradshaw*, die, toen *Cromwell* het parlement verjaagd had, hem zeide: „Het parlement is niet ontbonden; weet dat er geene andere magt dan de zijne bestaat die hiertoe kan overgaan?" Van *Ludlow*, die tot den zoon van *Cromwell* zelf zeide: „Ik zoude mijnen eigen vader haten, zoo hij in de plaats van den uwen was;" — die, door *Cromwell* bedreigd van naar den *Tower* te zullen worden gevoerd, hem met bedaardheid het regt betwiste van eene arrestatie te kunnen bevelen, en zeide: „Een vrederegter zoude het kunnen doen, want hij wordt door de wet gemagtigd; gij, gij zijt het niet;" — die zich misdadig rekende van een ambt te bekleeden, zoodra de vrijheid was vernietigd geworden, en op de tegenwerping, dat, door zijnen post te verlaten, hij de gelegenheid verloor goed te doen, antwoordde: „Het is slecht de overheersching van *Cromwell* te helpen bevorderen, en ik wil geen kwaad doen, al zoude er eenig goed uit voortspruiten." — Van *Harrison*, die, om zijne denkwijze door *Cromwell* vervolgd wordende, arm en verlaten wilde zijn, liever dan zich te vernederen? — Van *Hutchinson*, die door *Cromwell* gedrongen om eenen post en gunstbewijzen aan te nemen, antwoordde: „Ik wil mij niet vertijken met de slavernij van mijn land te helpen bevorderen!" — Van Kolonel *Rich*, die, gedagvaard voor den Raad van State van *Cromwell*, hardnekkig weigerde den eed af te leggen van niets tegen zijnen persoon en zijne magt te ondernemen! — van *Lidney*, „onwrikbaar onder *Cromwell* even als onder *Karel I*!" — Van *Liburn*, op last van *Karel I* verminkt, om te hebben durven schrijven, en die, slagtoffer der dwingelandij, haar nog trotseerde, door onder *Cromwell* te schrijven? — De dwingelandij vergat dit niet; hij stief in de gevangenis, martelaar der vrijheid onder alle magten, en als dwaas uitgemaakt door hen, die geenen wederstand tegen sterkeren begrijpen.

Al deze mannen en vele anderen nog, waarvan men de namen zoude kunnen aanhalen, werden onder *Cromwell* in de gevangenissen geworpen en die van hen, welke dit lang lijden overleefden en hun vaderland niet konden ontvlugten, lieten hun leven op het schavot, onder *Karel II*.

Ziedaar hen voor wien de ongelukken waren: wil men weten wat naast hen was, hij voor wien de fortuin werkte en die men thans schijnt te willen verheerlijken? het is voldoende hem in zijne daden te volgen, en eenige zijner woorden mede te deelen; men zal dan tusschen hen kunnen beslissen:

Reeds in 1644 zocht *Cromwell*, eenvoudig officier de vrijheid te benadeelen, door tweedragt te zaaijen tusschen de Engelschen en Schotten, die de Engelschen tegen de aanmatigingen van *Karel I*, waren komen ondersteunen.

In 1645 werd hij Luitenant-Generaal, verscheidene clubs gewapende burgers hadden zich vereenigd om de eigendommen voor plunderingen te vrijwaren; *Cromwell* deed dezelven op verscheidene plaatsen uiteengaan, en wanneer hij tegenstand ondervond, liet hij dezelven door zijne soldaten aanvallen. In 1648 toen het Parlement, het einde der vijandelijkheden en de Koning gevangen ziende, het leger wilde afdanken, spoorde hij de troepen tot opstand aan; hij zocht de officieren te verleiden, door hun te zeggen, dat het eene ellendige zaak was een Parlement te dienen, en dat het veel beter zoude zijn in de soldij van eenen Generaal te staan; hij zeide onbeschroomd, dat de Afgevaardigden zich niet stil zouden houden, voor dat het leger hen bij de ooren had getrokken. In 1647 maakte *Cromwell* zich meester van *Karel I*, gevangene der Engelschen en onderhandelde met hem, om hem den steun van het leger tegen de Engelschen te verkoopen. Hij beloofde het Gemeentehuis *te zuiveren*, in dier voege, dat hij hetzelve eene overeenkomstig de belangen zijner Majesteit gewijzigde constitutie zoude kunnen geven.

In 1648, toen jonge ingezetenen van Londen, aan de deur van het Gemeentehuis kwamen, om verzoekschriften tegen den militairen dwang in te dienen, en te vragen, dat de Kamer in naam der natie een tractaat met *Karel I* zoude sluiten, viel *Cromwell* hen aan het hoofd zijner dragonders in de straten aan, de soldaten toeroepende van noch vrouwen noch kinderen te sparen. Hetzelfde jaar deed hij verstoord, door dat de Koning met Afgezanten der Schotten onderhandelde, het leger tegen hem opstaan, en na alles verjaagd te hebben, wat nog aan krachtige mannen in het Huis der Gemeenten aanwezig was, en de overige door vrees tot zwijgen te hebben gebragt, deed hij, krachtens arrest van het Parlement hem naar het schavot voeren, met wien hij tegen dit zelfde Parlement onderhandeld had.

In 1649 deed hij mannen neersabelen en neerschieten, die, zich herinnerende van voor de vrijheid gestreden te hebben, haar in naam van Engeland

eischten. In 1650 oefende hij in Ierland het oorlogsregt der barbaarsche tijden uit, de garnisoezen over de klink jagende die zich overgaven; meester van het land geworden, wees hij deszelfs inwoners eene verlatene en woeste provincie aan, alwaar zij op straffe des doods moesten verblijven, en verdeelde hij den overigen grond onder zijne soldaten. In 1652 wilde hij zich Koning maken: „Uw voornemen," antwoordde hem diegenen aan wie hij zich hieromtrent uitliet, „is strijdig met de wenschen der natie; gij zult negen personen van de tien tegen u hebben." — „Goed," — zegt *Cromwell*; „maar zoo ik de negen eerste ontwapen en eenen degen in de hand van den tienden plaats, zal dan de zwarigheid niet overwonnen zijn?" In 1653 was de Tower van Londen opgevuld met republikeinen. In 1655 in eene zaak, waarbij *Cromwell* belang had, deed hij, op eigen gezag, de gezworenen zamen komen; een regter wraakte dezen onwettigen Jury; de Protector overlaadde den moedigen man met verwijtingen, en liet deze woorden ontvallen: „Gij zijt niet geschikt om regter te zijn." — In 1656 bedreigde hij de kiezers, die hunne stem aan mannen mogten geven, welke hem niet genegen waren. Hij joeg vijf maal gewapenderhand de afgevaardigden der natie uiteen; eene eerste maal deed hij elf afgevaardigden gevangen zetten, vervolgens negen en dertig, eindelijk al de oude patriotten, welke geen deel aan zijne dwingelandij willen nemen, en de officieren die, na het parlement gediend te hebben, hem door hunne werkeloosheid verdacht voorkwamen.

Hij trad onmêedoogend de beide grondvesten van het maatschappelijk leven, de vrijheid van denken en de regtvaardigheid der vonnissen, met voeten. Hij was doof voor de klagten der vrienden van het vaderland, die, toen hij de eerste stappen tot overheersching deed, hem door den mond van *Milton* toeriepen: „Eerbiedig de hoop van het vaderland, eerbiedig de tegenwoordigheid en de wonden van zoo vele moedige mannen, die met u voor de vrijheid hebben gestreden; eerbiedig het gevoelen der overige volken, en de groote denkbeelden welke zij zich van deze republiek vormen, welke wij zoo glorievol hebben daargesteld." Maar zij welke hij vervolgde, waren kalm te midden hunner tegenspoeden, en hij was ongerust alsof hij zich ter dood veroordeeld waande door een vonnis der menschelijkheid, verpligtend voor alle menschen, en alsof hij telken oogenblik den beul gewacht had. Zijne moeder kon geen schot hooren, zonder te sidderen, en hem te noemen, en hij ging niet dan gewapend onder zijne kleederen.

In een volgend artikel zullen wij het algemeen karakter der partijen in de Engelsche revolutie beschouwen, gelijk wij het karakter der personen hebben getracht te beschrijven.

PRIJS-COURANT VAN EFFECTEN.

AMSTERDAM, 16 *Julij* 1842.

NEDERLANDEN.			Gebl.
Werkel. Sch.	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$51\frac{1}{4}$ à $51\frac{9}{16}$	$51\frac{9}{16}$
Dito —	5 —	$100\frac{3}{16}$ à $100\frac{1}{4}$	$100\frac{1}{4}$
Uitg. —	....	— à —	—
Kans-Biljet.	....	— à —	—
Amort.Synd.	$4\frac{1}{2}$ —	$93\frac{1}{4}$ à $93\frac{3}{8}$	$93\frac{3}{8}$
———	$3\frac{1}{2}$ —	$76\frac{1}{2}$ à —	—
Hand.-M.	$4\frac{1}{2}$ —	144 à $144\frac{7}{8}$	$144\frac{3}{4}$
O. I. Leen.	5 —	$98\frac{1}{16}$ à $98\frac{3}{8}$	$98\frac{3}{8}$
H. Spoorw.	....	— à —	—
Rhijn Dito	....	— à —	—
Rott. Dito	$4\frac{1}{2}$ —	— à —	—
Haarl. Meer	5 —	— à —	
FRANKRIJK.			
Inschr. Grb.	3 pCt.	— à —	—
—— ——	5 —	— à —	—
RUSLAND.			
H. & C°. 1798	5 pCt.	$106\frac{1}{2}$ à —	—
—— $18\frac{28}{29}$	5 —	— à —	—
Ins. en Cert.	6 —	$70\frac{5}{8}$ à —	—
—— $18\frac{31}{33}$	5 —	$98\frac{1}{4}$ à —	—

PRUISSEN.			Gebl.
Geldl. te *Lond.*	4 pCt.	— à —	—
Aandeelen van dito..		— à —	—
SPANJE.			
Nieuwe 1835 85 & 5pCt		$18\frac{1}{2}$ à $18\frac{11}{16}$	$18\frac{11}{16}$
Dito onbep. st....		— $15\frac{3}{16}$ à $15\frac{1}{4}$	—
Dito passive.....		— à —	—
Dito uitgest.		— à —	—
Coupons Ard.....		— à —	—
OOSTENRIJK.			
Obl. *Göll* & C°.	5 pCt.	$103\frac{7}{8}$ à —	—
Certificaten...	$2\frac{1}{2}$ —	— à —	—
Neg. Metaliek	$2\frac{1}{2}$ —	— à —	—
Idem	5 —	— à —	—
Dito in *Lond.*	5 —	— à —	—
Bank-Aktien..	3 —	— à —	—
NAPELS.			
Certificaten...	5 pCt.	— à —	—
Dito in Napels...			

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN.
Zaturdag, 16 *Julij* 1842. Van 34 tot 39 gulden.

NIJMEGEN den 15 Julij. In de vergadering van den breeden Kerkenraad van de Hervormde gemeente alhier, is op gisteren avond, ter vervulling van de vacature, ontstaan door het overlijden van den Wel Eerw. Heer *W. L. van Meurs*, tot Predikant dezer gemeente beroepen de Wel Eerw. Zeer Gel. Heer S. K. THODEN VAN VELSEN, Theol. Doctor en Predikant te Wolvega, in Vriesland.

*** Uit een vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Leyden op den 15den Julij 1842 uitgesproken, blijkt, dat H. GODDIJN, Mr. *Metselaar en Aannemer*, wonende op de Hooigracht Wijk VII N°. 721, is verklaard in staat van Faillissement, hetwelk gerekend wordt een aanvang genomen te hebben, op den 12den Julij 1842, en dat daarbij tot *Regter-Commissaris* is benoemd, Jhr. Mr. E. J. VAN DER GOES, Regter-Plaatsvervanger, en tot *Curator* Mr. A. SIX, wonende op de Breedestraat Wijk IV N°. 345.

*** Ondertrouwd:

T. W. J. VAN DEN AARDWEGH
EN
Jonkvrouw M. P. L. C. VAN BOMMEL.

LEIDEN
14 Julij 1842.

Eenige Kennisgeving.

*** Ondertrouwd:

G. J. OBERTHUR
EN
C. H. TOMAS.

LEYDEN
15 Julij 1842.

*** Getrouwd:

R. VAN BAAK
EN
M. VAN DEN BERG.

LEYDEN
den 14 Julij 1842.

*** Heden ontsliep in de hope des beteren levens, in den ouderdom van ruim 75 Jaren, JOHAN GODARD VAN GENDT, *Emeritus-Predikant der Waalsche Gemeente te Maastricht*, hartelijk geliefde en diep betreurde Echtgenoot van

J. M. U. BRUTEL DE LA RIVIÈRE,
Wed. J. G. VAN GENDT.

LEYDEN
den 13 Julij 1842.

*** Op den 14 Julij 1842, is op *BUITENRUST*, onder SOETERWOUDE, tot diepe droefheid van zijne nagelatene Betrekkingen, na eene langdurige en smartelijke ziekte, in den ouderdom van ruim *drie en vijftig* Jaren, overleden, de Edel Achtbare Heer Mr. JOHANNES HUBERTUS LISMAN, *Lid der Arrondissements Regtbank te Leyden enz.*

Eenige Kennisgeving.

*** Heden overleed alhier in den ouderdom van 90 Jaren en 4 Maanden, Vrouwe AGATHA JOHANNA VELTMAN, Weduwe van den Weledelen Heer JOHANNES HENRICUS PRINS VAN LOCKHORST.

LEYDEN 15 Julij 1842.

*** Ten Kantore van N. NATHANS, te Leyden, zijn nog te bekomen HEELE- en GEDEELTEN- van KOOPLOTEN, voor de 187ste *Kon. Ned. Loterij*, waarvan de *Eerste Klasse* begint te trekken, op *Heden*.

*** Op *Heden den Veertienden Julij* 1800 *twee en veertig*.

Ten verzoeke van MARIA STEGERHOEK, Echtgenoot van en geadsisteerd met GERRIT SLUYTERS, *Landbouwer*, en van dezelve GERRIT SLUYTERS, ter adsistentie zijner Echtgenoot, beide wonende te *Noordwyk*, ten deze domicilie kiezende ten huize van den Heer Mr. ANDRIES ABRAHAM DILLIÉ, *Procureur* bij de Arrondissements Regtbank te Leyden, aldaar woonachtig op de Hooglandsche Kerkgracht, Wijk 7 N°. 968, die in deze zaak voor de Requirante occupeert, en uit krachte van een vonnis door gemelde Regtbank, op den *acht en twintigsten* Junij jl. gewezen, behoorlijk Geregistreerd.

Heb ik CORNELIS KAREL BIEGMAN, *Deurwaarder* bij de Arrondissements Regtbank te Leyden, wonende aldaar op de Hoogewoerd, Wijk 3 N°. 466.

Ten Tweedee maal Gedagvaard:

WILLEM STEGERHOEK, laatst gewoond hebbende te *Noordwyk*, doch thans afwezig, gevolgelijk mijn exploit doende bij aanplakking aan de voornaame deur der vergaderplaats van gemelde Regtbank te Leyden, alsmede aan het Huis der Gemeente *Noordwyk*, terwijl ik een tweede afschrift van hetzelve heb overgegeven aan den Edel-Achtbaren Heer *Officier* bij dezelve Regtbank, die het origineel dezes vóór gezien heeft geteekend, en voorts nog bij plaatsing in de *Leydsche-* en *Haarlemsche Couranten*, als zijnde daartoe bij het na te melden verlof uitdrukkelijk aangewezen Nieuwspapieren.

Om na verloop van drie maanden na heden, en alzoo op Dingsdag den Vijf en Twintigsten October 1800 Twee en Veertig, des voormiddags te Elf ure, bij vooraf gestelden *Procureur* te compareeren, ter rolle van de Arrondissements Regtbank te Leyden, ter plaatse van deszelfs gewone teregtzitting in een der vertrekken van het Raadhuis der stad Leyden, ten einde:

Aangezien haar Requirantes Broeder WILLEM STEGERHOEK voornoemd, in den jare 1800 Elf van zijne voormelde woonplaats is vertrokken, en zich in Fransche dienst heeft begeven, zonder dat na zijn vertrek omtrent zijn leven of dood eenige tijding is ingekomen.

Aangezien de Requirante als eenige Zuster en Erfgenaam van haren gemelden Broeder belang heeft, dat bij vonnis der gemelde Regtbank worde verklaard, dat er regtsvermoeden van het overlijden van den Gedaagde bestaat, en wel sedert den Een en Dertigsten December 1800 Elf.

En aangezien de gedaagde, ten gevolge van een door voormelde Regtbank, bij dispositie van den Achttienden Februarij laatstleden verleend verlof, bij exploit van mij *Deurwaarder*, dato Zevenden Maart 1800 Twee en Veertig, zijnde behoorlijk Geregistreerd, op de wijze daarbij omschreven, ten eerste maal is gedagvaard om op den Een en Twintigsten Junij jl., voor dezelve Regtbank te verschijnen, ten zoodanigen einde, als daarbij breeder is omschreven, zonder dat noch de gedaagde, noch iemand van zijnentwege op die dagvaarding is verschenen, ten gevolge waarvan aan de Eischeresse bij het vonnis in den hoofde dezes vermeld, is verleend acte van niet verschijning van den Gedaagden met verlof tot het doen dezer tweede openbare dagvaarding, op den voet en de wijze als bij het vroeger door de Regtbank verleende verlof is omschreven.

Mitsdien aan gemelde Regtbank, hetzij in persoon, hetzij door iemand van zijnentwege van zijn aanwezen te doen blijken, den Gedaagden tevens aanzeggende, dat ingeval noch de Gedaagde, noch iemand voor hem op deze tweede dagvaarding bij vooraf gestelde *Procureur* mogt opkomen, en alzoo niet behoorlijk van zijn aanwezen mogt blijken, door de Requirante zal worden geconcludeerd, dat hun daarvan zal worden verleend acte, en tevens verlof tot het doen eener derde dagvaarding.

De kosten dezes zijn voor mij *Deurwaarder* *f* 8.65.

Gezien door ons *Officier van Justitie* te Leyden (*get.*) BUYSKES.

(*get.*) C. K. BIEGMAN, *Deurwaarder*.

Geregistreerd te Leyden, den Veertienden Julij 1800 Twee en Veertig, Dl. 33, Fol. 138, V°. Vak 2. Ontvangen aan regt en verhoogingen een *Gulden tien en een halve Cents*.

De Ontvanger (*get.*) P. DE HAAN, JR.

Voor eensluidend Afschrift,
C. K. BIEGMAN, *Deurwaarder*.

*** *Hoogheemraden van Rijnland en van 's Lands en Groot-Waterschap van Woerden*, hebben het voornemen, om op Woensdag den 20 Julij 1842, op den middag ten 12 ure, in het openbaar in *het Gemeenlandshuis* der beide Hoogheemraadschappen, aan de 's Molenaarsbrug onder Oudshoorn, bij Inschrijving en Opslag TE BESTEDEN:

Het op watersloven stellen en vernieuwen van het Grond of Onderwerk der BRUG over den Rijn te Zwammerdam en van drie Vleugel Beschoeijingen dier Brug.

Het Bestek zal acht dagen vóór de Besteding ter lezing liggen op de Secretarien der voorn. Hoogheemraadschappen te Leyden en te Woerden, benevens in de Logementen, *de Rustende Arend* te Zwammerdam, en in dat aan 's Molenaarsbrug van de Weduwe *Beclitle*; zullende van 9 tot 11 ure in den voormiddag van den dag der Besteding, plaatselijke aanwijzing gegeven worden.

Nader onderrigt is inmiddels te bekomen bij de Opzieners en Landmeters der Hoog-Heemraadschappen J. KROS, te Leyden, en C. E. VAN DER QUAST, te Woerden.

*** Ter Betaling der COUPONS van CERTIFICATEN, à $2\frac{1}{2}$ PerCents *Werkelijke Schuld*, gedomicilieerd op het *Administratie-Kantoor*, gevestigd te Leyden, en verschenen primo Julij 1842, zal worden gevaceerd Dingsdags van iedere week op de gewone uren, op de Hooglandsche Kerkgracht, Wijk VII N°. 972, te Leyden.

*** Ten Kantore van LEZWYN & EIJGEMAN, op het Rapenburg, Wijk I. N°. 246, te Leyden, wordt gevaceerd *Dingsdags*, *Woensdags* en *Donderdags*, van 9 tot 11 uren, ter Betaling van alle de COUPONS, verschenen primo Julij 1842, van de $2\frac{1}{2}$ PerCents CERTIFICATEN, der volgende *Administratie-Kantoren*, als van:

De Heeren KETWICH & VOOMBERGH & Wed. W. BORSKI.
„ „ A. K. & P. K. VAN HARPEN en PLUYM en BACKER.
„ „ S. & D. SAPORTAS, VAN MAARSEVEEN & LE JOLLE en BUYS en KERKHOVEN. En
„ „ De Wed. H. F. TJEENCK, &c.

*** TE HUUR voor een BEJAARD HEER of een à twee DAMES, met 1°. November of eerder, twee, drie of vier GEMEUBILEERDE KAMERS, op de Breedestraat te Leyden. Te bevragen bij den Boekhandelaar DERCKSEN, op de Hooglandsche Kerkgracht, te Leyden.

*** PUBLIEKE VERKOOPING,

op Zaturdag den 23 Julij 1842, des avonds ten 6 ure, in het *Heeren Logement* aan den Burg binnen Leyden, van de navolgende HUIZEN en ERVEN, als: N°. 1. Een HUIS en ERF, waarin diverse Behangen en Onbehangen Boven- en Beneden-Kamers, gedeeltelijk met Stookplaatsen, Keuken, Kelder, Tuin, Binnenplaats, Droog- en Turfzolders en verdere Commoditeiten, staande en gelegen aan den Ouden Singel, tusschen de Koolstraat en de Oostdwarsgracht, Wijk 5 N°. 417. — N°. 2 en 3. Twee DITO aan de Zuidzijde der Haarlemmerstraat, omtrent de Bakkersteeg, Wijk 6 N°. 232 en 233. — N°. 4. Een DITO, op de Binnenvestgracht, omtrent de Geerestraat, Wijk 2 N°. 599. — En N°. 5. Een DITO, op de Binnenvestgracht omtrent de Rijnstraat, Wijk 3 N°. 46. — Welke Perceelen zullen kunnen worden bezigtigd op den dag der verkooping, des voormiddags van 9 tot 12, en des namiddags van 2 tot 5 ure. — Zijnde inmiddels nadere Informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. W. STROOM, te Leyden.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.